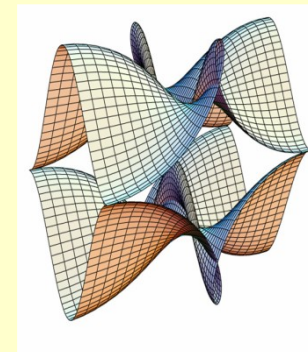

Sveučilište u Zagrebu
PMF – Matematički odsjek

MREŽE RAČUNALA
Predavanja 2022/2023

Poglavlje 24: Upravljanje mrežama - SNMP

Sastavio: Robert Manger
12.01.2015

Potreba za upravljanjem mrežama (1)

- U radu mreža i interneta pojavljuju se problemi. Hardver se kvvari, kapaciteti pojedinih veza postaju premali, dolazi do zagušenja i gubitka podataka.
- Mrežni hardver i softver sadrže mehanizme koji automatski otkrivaju greške i ponovo šalju pakete.
- Ipak, probleme treba otkrivati i rješavati na vrijeme jer u protivnom dolazi do prevelike degradacije performansi mreže.
- Osoba zadužena za upravljanje mrežom naziva se *mrežni administrator* (network manager).

Potreba za upravljanjem mrežama (2)

- Posao administratora je otkrivanje i rješavanje problema funkcioniranja mreže, te otklanjanje situacija u kojima bi opet moglo doći do istih problema.
- Upravljanje mrežom može biti težak posao zbog dva razloga:
  - Intraneti su obično heterogeni jer sadrže hardverske i softverske komponente od različitih proizvođača.
  - Neki dijelovi interneta obično su fizički udaljeni tako da ih se mora posredno nadzirati “na daljinu”.

Softver za upravljanje mrežama (1)

- Riječ je o softveru koji omogućuje mrežnom administratoru efikasno obavljanje njegovog posla.
- Na primjer, taj softver dozvoljava administratoru da “na daljinu” ispituje uređaje poput računala, usmjernika, sklopki, pisača, te da odredi njihovo stanje ili dobije statistiku o dijelovima mreže na koje su oni spojeni.
- Također, softver dozvoljava administratoru da “na daljinu” upravlja takvim uređajima, na primjer da mijenja njihove tablice usmjeravanja ili da konfigurira njihova mrežna sučelja.
- Upravljanje mrežom je u internetu implementirano na najvišem, dakle aplikacijskom, sloju protokola.

Softver za upravljanje mrežama (2)

- Kad administrator treba stupiti u interakciju s određenim hardverskim uređajem, on pokreće odgovarajući aplikacijski program koji se ponaša kao klijent.
- Na samom hardverskom uređaju radi drugi aplikacijski program koji se ponaša kao poslužitelj.
- Klijent i poslužitelj koriste uobičajene transportne protokole kao što su TCP ili UDP.
- Da bi se naglasila razlika između aplikacija za “obične” korisnike i onih za mrežne administratore, kod sustava za upravljanje mrežama izbjegavaju se termini “klijent” i poslužitelj”.
- Aplikacija na administratorovom računalu naziva se *manager*, a aplikacija na mrežnom računalu zove se *agent*.

Softver za upravljanje mrežama (3)

- Korištenje obične mrežne infrastrukture za upravljanje tom istom mrežom može izgledati čudno.
- Naime, greške u mreži koja je predmet upravljanja mogu spriječiti administratora da obavlja svoj posao.
- Korištenje obične mrežne infrastrukture u praksi ipak radi dobro iz sljedećih razloga.
  - Kad hardverska greška spriječi komunikaciju s jednim uređajem, administrator može pokušati komunicirati sa susjednim uređajima, te metodom pokušaja i pogreške locirati problem.
  - Kad dođe do zastoja u mrežnom prometu, administrator to odmah primijeti jer se zastoj vidi na njegovim paketima.
- Neki administratori instaliraju i posebni hardver da bi neovisno o mreži mogli administrirati važne uređaje
  - na primjer dial-up modem spojen na usmjernik.

Protokol za upravljanje - SNMP (1)

- Standardni protokol za upravljanje internetom zove se *Simple Network Management Protocol* (SNMP). Trenutna verzija je SNMPv3.
- SNMP definira način kako manager komunicira s agentom. Dakle, SNMP definira format i značenje managerovih zahtjeva odnosno agentovih odgovora.
- SNMP koristi *paradigmu dohvaćanja i spremanja* (fetch and store paradigm). Osnovne operacije su:
  - *fetch* za dohvaćanje vrijednosti nekog objekta unutar nekog uređaja,
  - *store* za spremanje vrijednosti u objekt unutar uređaja.
- Objekt koji može biti dohvaćen ili spremljen ima jedinstveno ime. Naredba fetch ili store sadrži ime objekta.

Protokol za upravljanje - SNMP (2)

- Nadgledanje udaljenog uređaja postiže se dohvatom vrijednosti.
- Definiraju se objekti koji opisuju status uređaja. Definiraju se imena tih objekata.
- Da bi saznao status uređaja, administrator naredbom *fetch* dohvaća vrijednost odgovarajućeg objekta.
- Na primjer, u uređaju može biti definiran brojač okvira odbačenih zbog greške u prijenosu. Sam uređaj je napravljen tako da povećava brojač kad god se otkrije greška u prijenosu okvira.
- Administrator tada može pomoću SNMP dohvatiti vrijednost brojača i vidjeti da li je broj odbačenih okvira neuobičajeno velik.

Protokol za upravljanje - SNMP (3)

- Upravljanje udaljenim uređajem postiže se kao posljedica spremanja vrijednosti.
- Definiraju se objekti koji odgovaraju pojedinim operacijama kao što su resetiranje brojača, pražnjenje buffera, reboot uređaja i slično. Definiraju se imena tih objekata.
- Da bi izvršio operaciju, administrator naredbom *store* “sprema” odgovarajuću vrijednost u objekt.
- Na primjer, u uređaju se definira apstraktni objekt koji odgovara rebootu.
- Ako administrator pomoću SNMP u taj objekt spremi vrijednost 0, agent unutar uređaja interpretirat će taj zahtjev tako da pokrene proceduru reboota uređaja.

MIB i imena objekata (1)

- Svaki objekt do kojeg SNMP ima pristup mora biti definiran, te mora imati jedinstveno ime.
- Manager i agent moraju se usuglasiti u pogledu imena objekta te značenja odgovarajućih *fetch* i *store* operacija.
- Skup svih objekata unutar uređaja kojima SNMP može pristupiti zove se *Baza upravljačkih informacija* (Management Information Base - MIB).
- SNMP zapravo ne definira MIB. Umjesto toga, SNMP standard samo definira format poruke i način kako se poruke kodiraju.
- Definicije MIB varijabli te značenje odgovarajućih *fetch* i *store* operacija predmet su posebnih standarda.

MIB i imena objekata (2)

- Za imena objekata u MIB koristi se općenita hijerarhijska shema ASN.1 s dugačkim prefiksima. Osigurano je da će imena biti jedinstvena.
- Na primjer, brojač IP datagrama koje je uređaj primio zove se:

iso.org.dod.internet.mgmt.mib.ip.ipInReceives

- Kad se ime objekta prikaže unutar SNMP poruke, svaki dio imena pretvara se u određeni cijeli broj.
- Na primjer, spomenuto ime brojača IP datagrama unutar SNMP poruke izgleda ovako:

1.3.6.1.2.1.4.3

MIB i imena objekata (3)

- Budući da SNMP ne definira unaprijed skup MIB varijabli, dizajn je vrlo fleksibilan. Kad god se pojavi potreba, lako se mogu definirati i standardizirati nove MIB varijable.
- Na primjer, kad se pojavi novi protokol, grupa ljudi koja je stvorila protokol također definira MIB varijable za kontrolu protokolovog softvera.
- Ili kad se pojavi novi hardverski uređaj, grupa ljudi koja je razvila uređaj definira MIB varijable za nadgledanje i upravljanje uređajem.
- Do danas je stvoreno mnogo skupova MIB varijabli, na primjer one koje odgovaraju protokolima UDP, TCP, IP, ARP, one koje odgovaraju Ethernet tehnologiji, varijable za pojedine tipove usmjernika, sklopki, pisača, itd.

MIB varijable i tablice (1)

- MIB varijable najčešće imaju jednostavni tip poput cijelog broja. No one mogu odgovarati i složenijim strukturama kao što su tablice.
- Na primjer, cijela IP tablica usmjeravanja unutar nekog usmjernika specificira se MIB varijablom s imenom:

iso.org.dod.internet.mgmt.mib.ip.ipRoutingTable

- Da bi se moglo pristupiti pojedinim osnovnim podacima unutar tablice, definiraju se imena tih podataka kao proširenja imena tablice.
- Na primjer, osnovni podatak koji određuje idući skok prema nekom odredištu naziva se

... .ipRoutingTable.ipRouteEntry.ipRouteNextHop

MIB varijable i tablice (2)

- Primijetimo da u istoj tablici usmjeravanja postoji cijeli skup vrijednosti istog osnovnog podatka. Svaka vrijednost odgovara jednom od odredišta.
- Smatra se da je skup vrijednosti istog osnovnog podatka građen kao polje indeksirano s IP adresom odredišta.
- Da bi imenovali točno određenu vrijednost, na ime osnovnog podatka dalje lijepimo konkretnu vrijednost indeksa, dakle IP adresu odredišta.
- Na primjer, sljedeći skok za određeno odredište je:

...ipRoutingTable.ipRouteEntry.ipRouteNextHop.d

Ovdje je *d* vrijednost 32-bitnog cijelog broja koji odgovara IP adresi tog odredišta.

MIB varijable i tablice (3)

- Kad se ovo ime unutar SNMP poruke pretvori u cjelobrojnu reprezentaciju, dobivamo:
1.3.6.1.2.1.4.21.1.7.d
- Vidimo da ASN.1 nema pravog mehanizma za indeksiranje. Ipak, indeks pojedine vrijednosti može se proslijediti tako da ga se prilijepi uz ime varijable.
- Kad agent naiđe na ime koje odgovara osnovnom podatku u tablici, on izdvaja informaciju o indeksu da bi izabrao ispravni element iz skupa vrijednosti tog osnovnog podatka.